

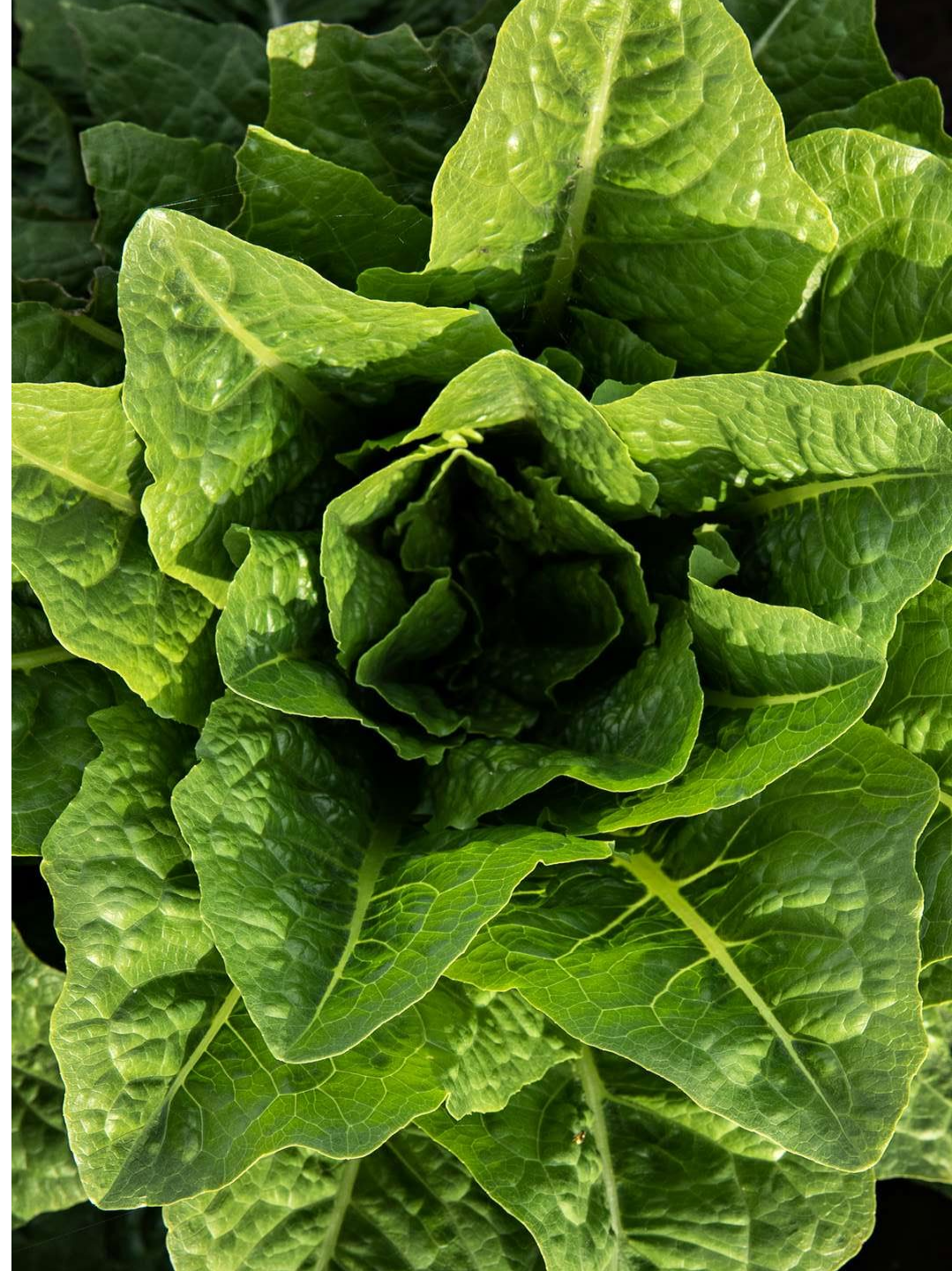
Perspektiver på det danske grøntsagsmarked

Økologikongressen
d. 18. november 2025

Dorrit Andersen

- Hvad er Plantefonden?
- Hvad er Madkulturen/Madtanken?
- Anbefalinger

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Landbrugsstyrelsen

FONDEN FOR
PLANTEBASEREDE
FØDEVARER

Strategi

Flerårig strategi for Fonden for Plantebaserede Fødevarer

Vision

Plantefondens vision er, at plantebaserede fødevarer skal spille en betydningsfuld rolle til gavn for fødevareerhvervets udvikling og for menneskers og klodens sundhed.

3 strategiske udviklingsområder

- herunder 6 konkrete indsatsområder

EFTERSPØRGSELSFREMME

UDBUDSFREMME

SEKTORBROBYGNING

Overordnede mål for fondens arbejde

Plantefonden opererer med følgende tre overordnede målsætninger:

50%

ØKOLOGI

Mindst halvdelen af Plantefondens midler skal ifølge fondens lovgrundlag søges målrettet projekter og aktiviteter, der vedrører økologiske plantebaserede fødevarer. Med denne handlingsplan tilstræbes det derfor, at mindst 50 pct. af fondens midler vedrører økologi.

60%

PARTNERSKABSPROJEKTER

Det tilstræbes at mindst 60 pct. af fondens midler går til partnerskabsprojekter. Det vil sige, at der i det enkelte projekt deltager mindst to selvstændige aktører fra forskellige led i værdikæden. Dette mål dækker alle projekter på tværs af fondens tre strategiske udviklingsområder, og dermed ikke kun projekter, der konkret har til formål at styrke sektorbrobygning eller værdikædeprojekter i anden forstand.

70%

SKAL INDFRI MÅLSÆTNINGER

Plantefonden har desuden som målsætning, at mindst 70 pct. af projekterne når deres konkrete projektmål. Målet om 70 pct. skal muliggøre en balance mellem det resultatorienterede og viljen til at tage risici i stræben efter innovation. Fonden imødekommer altså både den type projekter, hvor sikkerheden for leverancer og dermed resultater er relativt høj, såvel som de projekter, hvor der er større risiko forbundet med projektets leverancer, men hvor innovationsambitionerne til gengæld er højere.

Uddrag fra Plantefondens strategi:

Lokale råvarer og tilgængelighed

- ”Plantefonden vil støtte projekter, der bidrager til, **at der produceres flere planteprodukter i Danmark**, herunder flere råvarer i sæson og mere frisk, lokalt produceret grønt...”
- ”Fonden kan f.eks. støtte projekter ... hvor forbrugerne i højere grad præsenteres for friske, lokale råvarer, ikke mindst at **frisk danskproduceret frugt og grønt gøres mere tilgængeligt.**”

Uddrag fra Plantefondens strategi:

Volumen - og variation

- ”...fonden støtte op om tiltag, der bidrager til at **øge den samlede volumen af råvarer** til plantefødevarerproduktionen...”
- ”...**variationen i råvaregrundlaget** skal øges af hensyn til de forskellige anvendelsesformål, og for at kunne sikre den bedste smagsoplevelse og det ønskede ernæringsindhold.”

Plantefonden har i år givet tilsagn om støtte for i alt 213,5 mio. kr. til 45 nye projekter. Læs om dem på <https://plantefonden.dk/>

Interessen var massiv: 141 ansøgninger med en samlet søgning på over 750 mio. kroner.

VIGTIGE DATOER I 2026

5. FEBRUAR

Ansøgningsrunde
2026 åbner for
ansøgninger

17. FEBRUAR

Ansøgerwebinar

5. MAJ

Ansøgningsrunde
2026 lukker for
ansøgninger

9. - 10. SEPTEMBER

Tilsagnsmøde

29. OKTOBER

Bestyrelsesmøde

19. JANUAR

Bestyrelsesmøde

14. APRIL

Bestyrelsesmøde og projekttur

Hård detailkonkurrence udfordrer danske grøntsager

Producenter peger på skævvridning ved ensidigt prisfokus

Gartnerier med politisk opråb: "Kan være væk om fem år"

Krisen kradser for dansk frugt og grønt

Dansk frugt og grønt er under voldsomt pres – stærke kræfter går sammen for at vende udviklingen

Producenter om grøntinitiativ: "Der skal meget mere til"

Danske frugt- og grøntproducenter opfordrer til, at flere dagligvarekæder rykker på ambitionen om at øge salget af dansk frugt og grønt.

Madkulturen sender roser til Coop for grøntmelding

Der er mange skridt at tage endnu, hvis den danske grøntbranche skal reddes. Ikke desto mindre er det et stort og vigtigt et, Coop har taget, lyder det fra Madkulturen.

Midt i forhandlinger: Kriseramt grøntproducent vil have prisløft

Prisstigninger er nødvendigt, hvis den danske frugt- og grøntbranche skal overleve

Det er en katastrofe, vi er ved at afvikle os selv som grøntsagsland

Grøntbranchen er sendt i knæ: Frygter for fremtiden

Madtanken: Halvdelen af frugt og grønt skal være dansk i 2050

Andelen af danskproduceret frugt og grønt skal vokse gevaldigt i de kommende år, hvis det står til tænketankens nye anbefalinger.

Dansk Cater ser flere veje til styrket grøntsektor

Gram Slot ser skala som største udfordring for frugt og grønt

"Det allervigtigste er at finde dyrkningsmetoder, så jeg kan skalere," siger Svend Brodersen

Mere dansk frugt og grønt

Derfor er det vigtigt,
Derfor er det svært.

<https://www.madkulturen.dk/viden/mere-dansk-frugt-og-groent/>

- Hent rapporten
- Se webinar
- Læs anbefalinger

Forbruget

Et lille grøntsagsspisende land

8 %

spiser den anbefalede mængde
frugt og grønt

25 %

af vores grøntsager er produceret i
Danmark

10 %

af vores frugt er produceret i
Danmark

Forbruget

Støt stigende importandel – den stille krise

Grundlæggende har vi jo vænnet den danske forbruger til, at tingene er i sæson hele året.

Richo Boss
Direktør for MENY

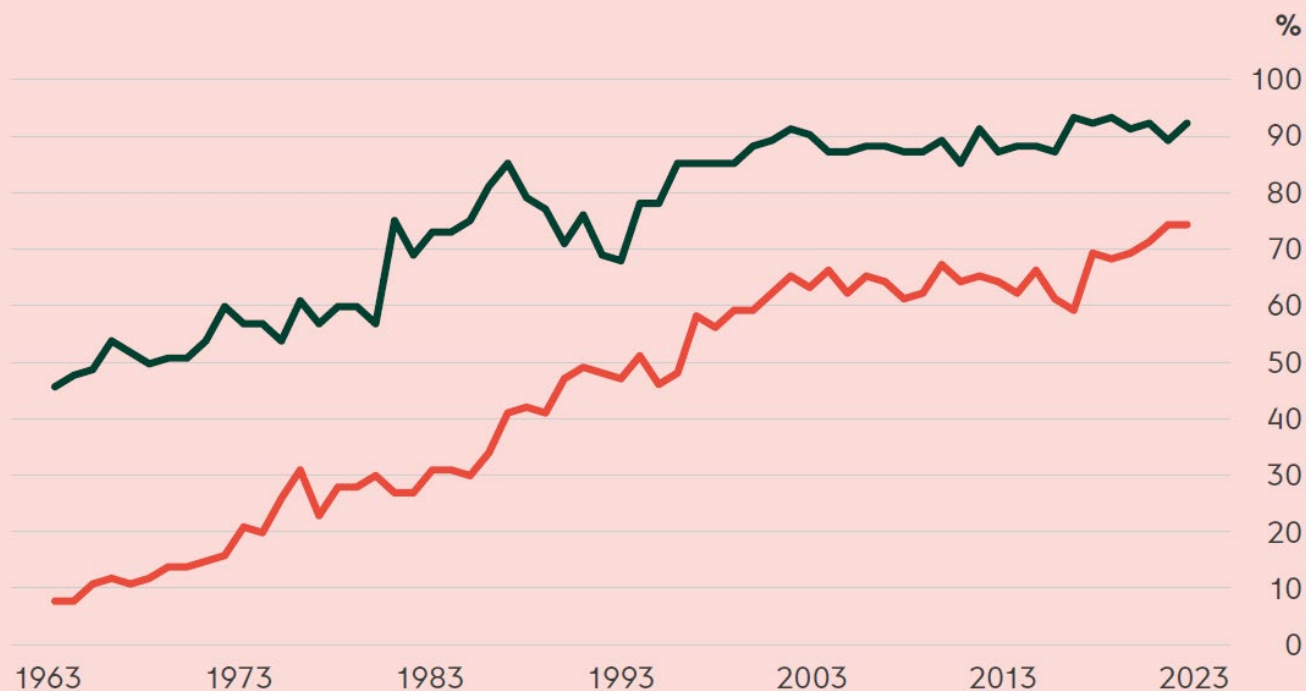
Stor stigning i importens andel af forsyningen med frugt og grønt i Danmark

Importens andel af frugt og grøntsager på det danske marked. 1961-2023.

■ Grøntsager
■ Frugt og bær

Kilde: FAO - FAOSTAT

Tallene viser den mængde af frugt og grønt, der er til rådighed på det danske marked, hvor spild ikke er fratrullet.

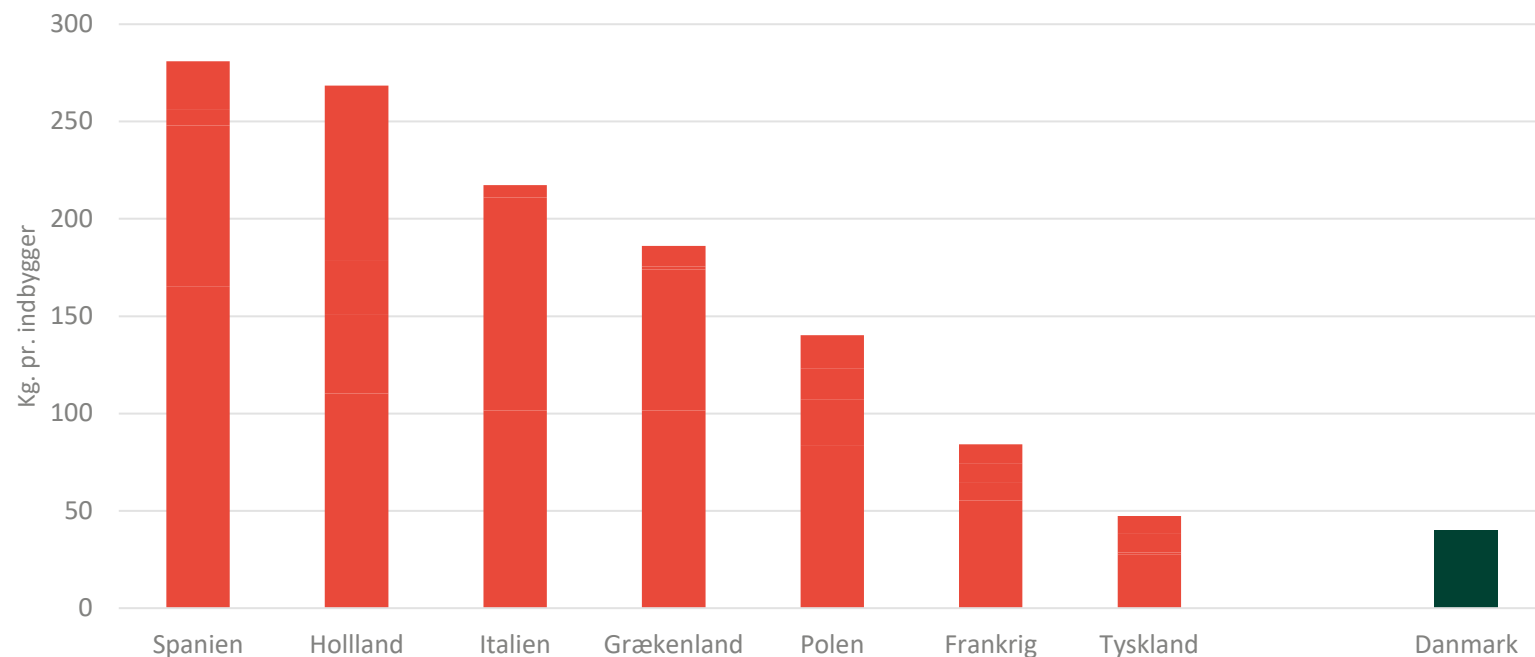

Produktionen

Et lille grøntsags(producerende) land

Lav produktion af grønt pr. indbygger

Vægten af bruttoudbytte af grøntsager pr. indbygger

0,6 %

af det dyrkede areal
i Danmark går til
frugt eller grøntsager

Kilde: Eurostat

Produktionen Svært at få enderne til at mødes

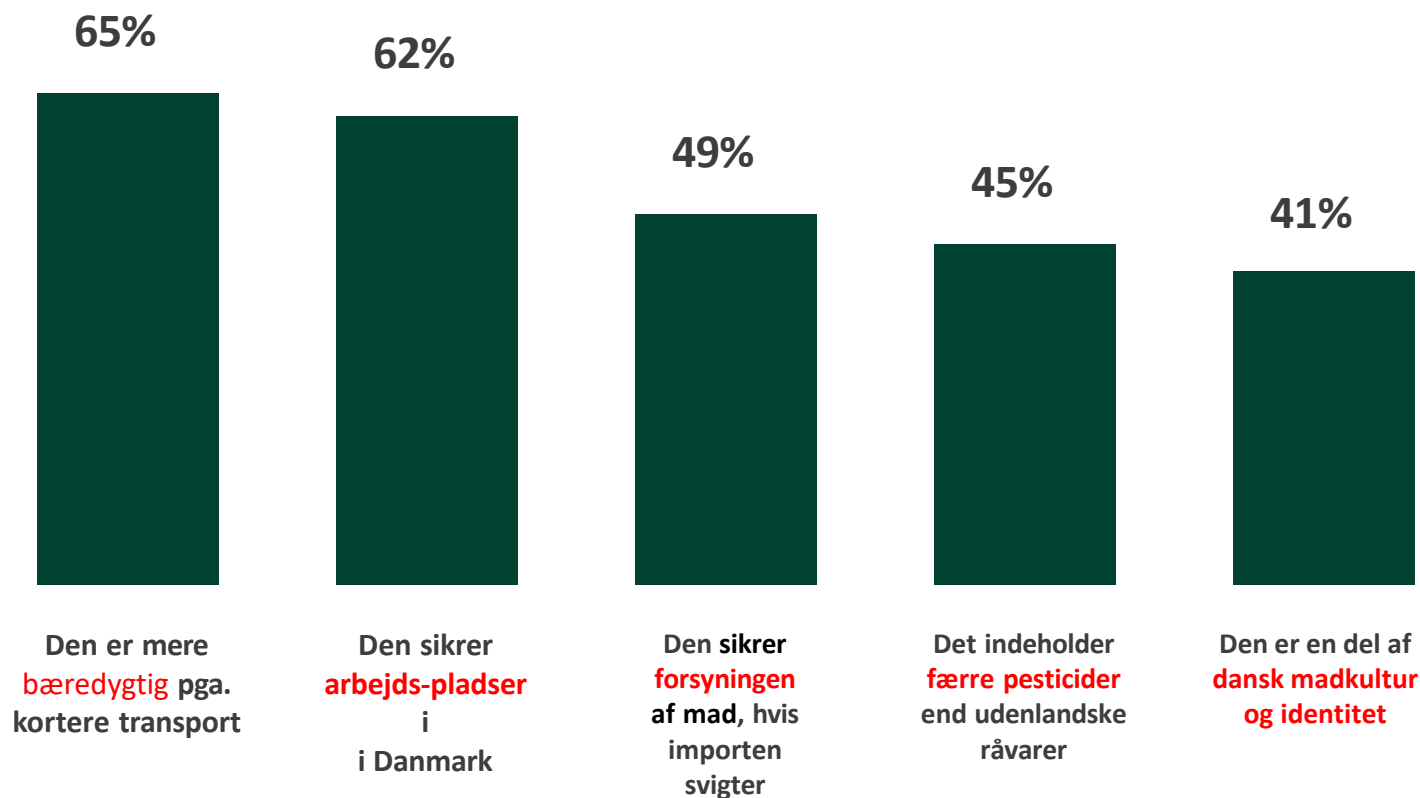
8 %

er overskudsgraden for gartnerier i
Danmark i gennemsnit fra 2016-2022.

29 %

er overskudsgraden for gartnerier i
EU i gennemsnit fra 2016-2022.

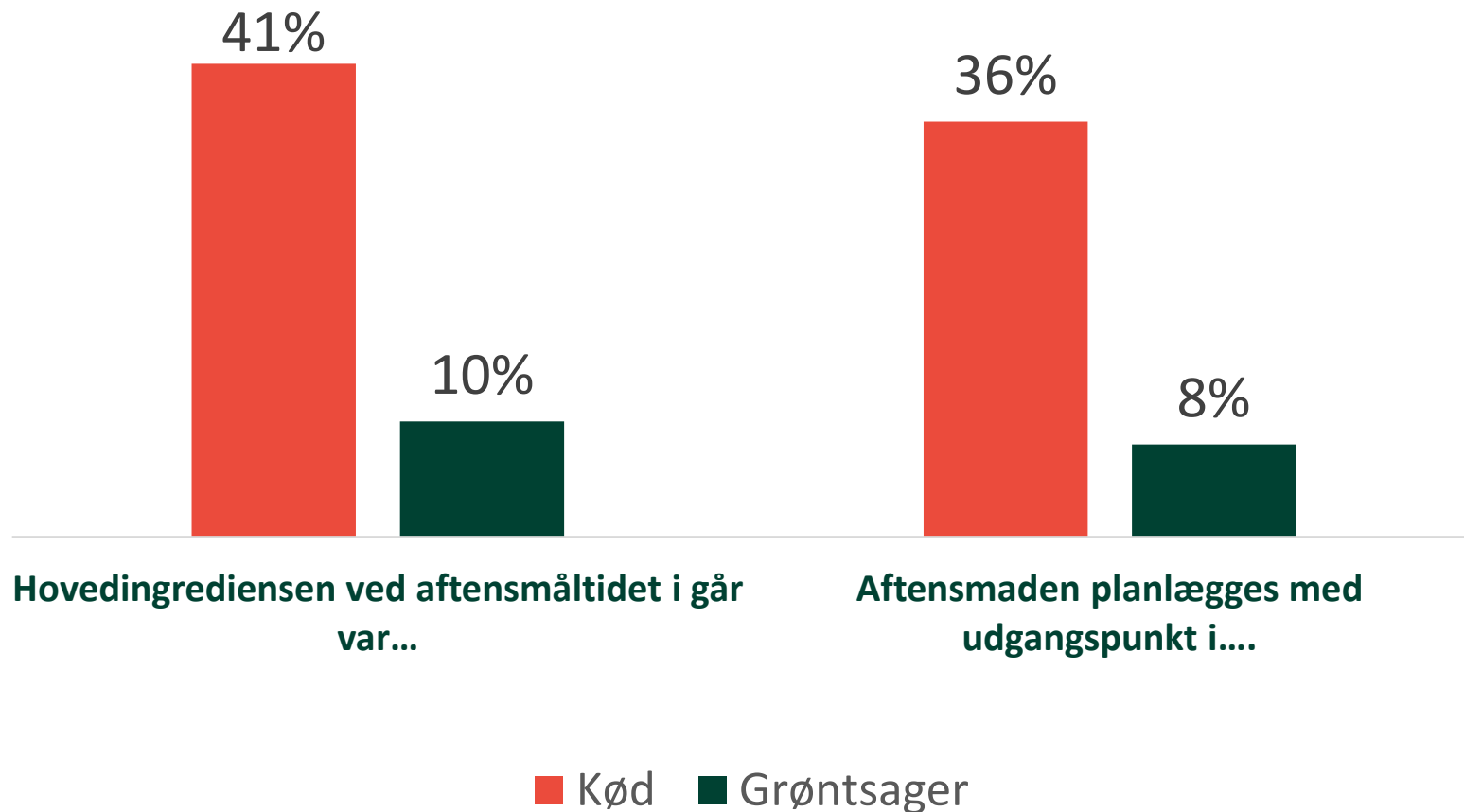
En dansk produktion af frugt og grønt er vigtig, fordi...

9 ud af 10

mener, det er vigtigt, at vi har en **varieret** produktion af frugt og grønt i Danmark

Grøntsager i birollen

Forbruget af animalske produkter ligger fuldstændig stabilt, midt i en klimakrise og en sundhedskrise. Det synes jeg er skræmmende (...). Det kunne være, at man skulle lægge afgifter på kød eller bruge andre værktøjer, der kunne gøre det attraktivt at købe frugt og grønt.

Søren Ejlersen
CoFounder i Aarstiderne

35 %

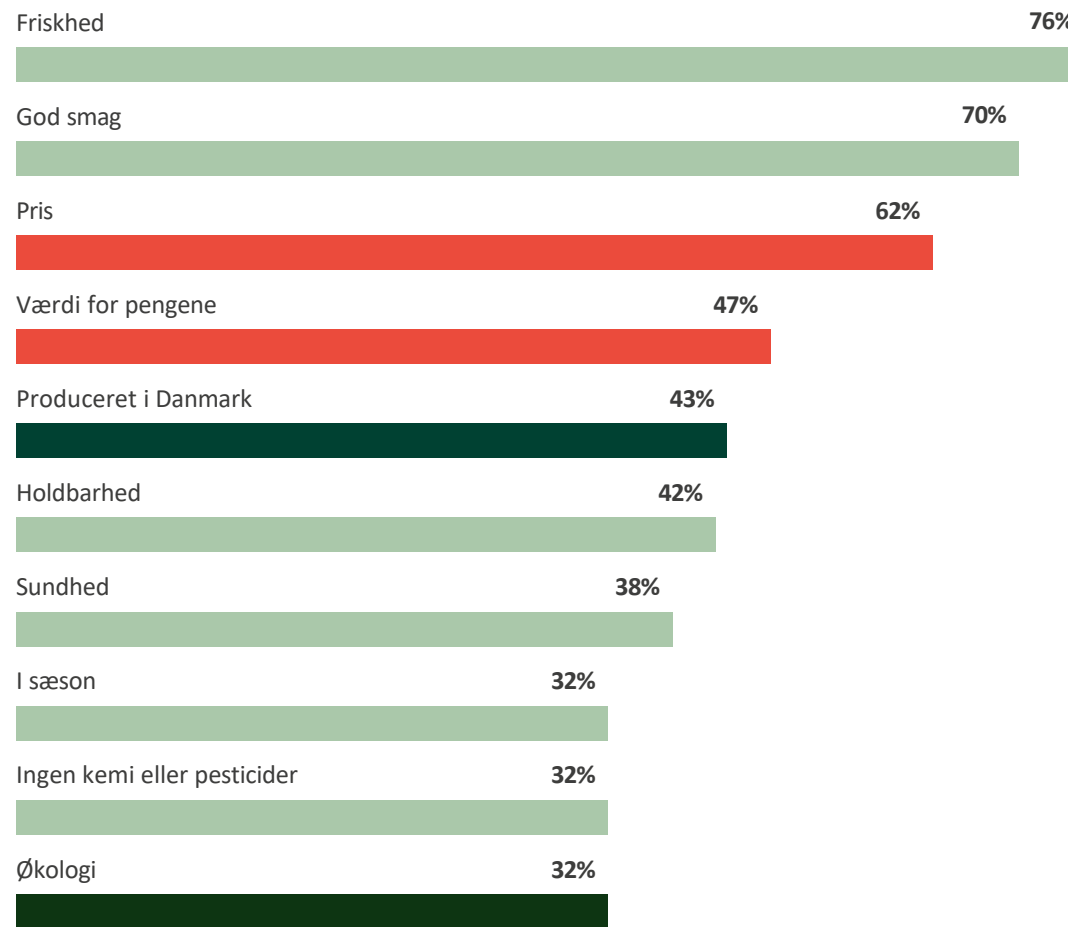
synes, det er svært at lave
velsmagende
mad uden kød

Prisen gør det sværere at vælge dansk – og økologisk

30 %

mener, at prisen på dansk frugt og
grønt er for høj til, at de vil købe det

Danskproduceret frugt og grønt er vigtigt for fire ud af ”Hvad er
vigtigst for dig, når du køber frugt og grønt?”

Kilde: Madkulturens forbrugerundersøgelse, februar 2025

Madtanken 2025

Som samfund bør vi give producenterne af frugt og grønt fuld opbakning. Det er dem, der skal sikre vores forsyning af sunde og bæredygtige råvarer i en usikker verden. Og de er førende på økologi. Det er en styrkeposition, vi ikke må give køb på.

Rasmus Prehn
Adm. direktør,
Økologisk Landsforening

Dansk frugt- og grøntproduktion sidder med alle vinderkortene – vi har klimaet, vandet og kulturen til at levere de fødevarer, vi har allermost brug for. Men uden en national strategi risikerer vi at miste en hel branche, som kunne være nøglen til både sundhed, klima og forsynings-sikkerhed.

Trine Krebs
Grøn chef & fundraising,
FOOD

Vi skal løse både mikro- og makroproblemer. På makroniveau har vi en krise, der hænger sammen med konkurrenceevne, politik, finansiering og et støttesystem, der har fokus på animalsk produktion. På mikroniveau har vi mulighed for at genforbinde forbrugeren med producenterne og jorden. Måske er det også svaret på nogle af makroproblemerne.

Louise Køster
Medstifter
Levedygtigt Landbrug

MADKULTUREN
& MADTANKEN

2025

Vejen frem for dansk frugt og grønt

"Sæsonens danske frugt og grønt skal spille en hovedrolle i vores daglige måltider. Fordi der er sund fornuft, glæde og velsmag i at spise det, vi selv kan dyrke. Og fordi en ansvarlig dansk produktion giver større forsynings-sikkerhed, klimafordele og grøn udvikling."

— Madtanken

Madtanker #5

Der er brug for en grøn madrevolution, hvor vi får bedre og billigere adgang til lokalt produceret frugt og grønt. Økologi og sæsonvarer. Det handler ikke mindst om forsynings-sikkerhed.

Signe Wenneberg,
Foredragsholder og
klimajournalist

Der er al mulig grund til at investere i vores lokale fødevarerforsyning, så vi sikrer kommende generationers mulighed for at dyrke jorden på en bæredygtig måde.

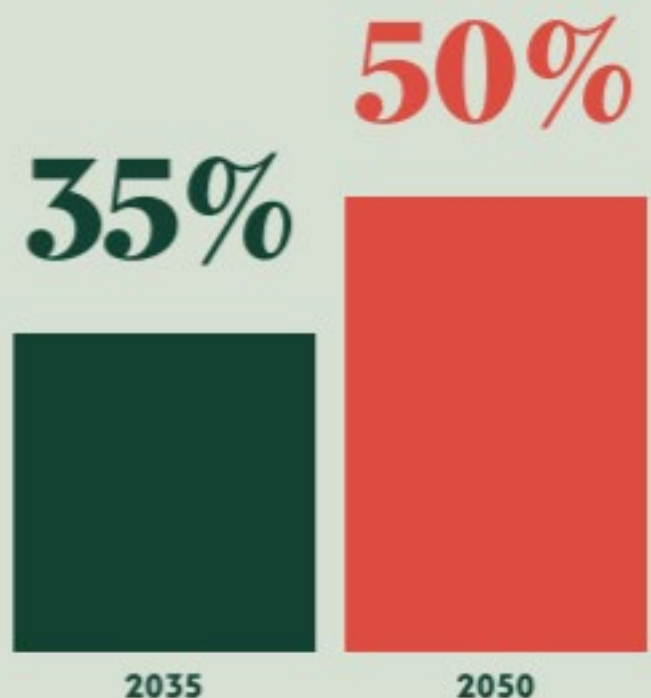
Rasmus Willig
Medstifter og forperson,
Andelsgaarde

Hvorfor sælges der stadig æbler fra udlandet i de perioder, hvor de faktisk er i sæson herhjemme og efterspurgt af forbrugeren? Det er paradoksalt, når vi samtidig har frugtavlere, der lider.

Ulrich Christensen
Strategisk indkøber,
Herkram

Madtankens mål er, at 50 % af den frugt og grønt, vi spiser i 2050 – og 35 % i 2035, er produceret i Danmark.*

For at nå det mål skal vi arbejde sammen på tværs af værdikæden og med offentlige myndigheder, forskere, smag- og meningsdannere.

1

En national satsning er nødvendig for at sikre fremtiden for dansk frugt og grønt

2

Dansk frugt og grønt skal være forbrugernes førstevalg

3

Bedre rammevilkår er afgørende for en dansk produktion

4

En robust værdikæde har brug for både stordrift, mindre producenter og mange nicher

5

Professionelle køkkener skal være motor for mere dansk frugt og grønt

6

Maddannelse og inspiration skal understøtte en stærk grøn madkultur

De tre anbefalinger ...

- **SØG støtte i Plantefonden!** Kraftig opfordring. Projekter forankret i primærproduktionen, økologi og stærke partnerskaber.
- **Følg og støt Støt Madkulturen, Madtanken og dine foreninger** (ØL, LF, Dansk Gartneri). Del deres opslag – kommunikation virker over for både politikere, indkøbere og forbrugere.
- **Start med dig selv:** Køb dansk økologi i sæson. Tjek dit køleskab. Stil krav til dine leverandører og spørg, hvor råvarerne kommer fra – hos pizzamanden, i kantinen, restauranten, cateren m.fl. Fortæl hvorfor danske, økologiske råvarer er vigtige. Gentag næste gang – få familie, naboer og kollegaer med på vognen.

Tak